

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra DE FREMMEDE

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 169. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353511640464/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

fulde af Herr Schlikers Berømmelse, som mit Hjerte var af den unge Frankhuysen — Saavit jeg kunde forstaae, havde han i min Fraværelse talt saa opbyggeligt om sin Andagt og saa fornuftigt, om sin Sparsommellighed, at han derved havde tilvebragt sig alle Fruentimmernes Velsignelser; og alle MandFolkenes Bifald; og da vi havde spilst til Aften, gik han bort, beladt med dem, og med den Formaning; for alting at tage sig i Agt, for det liderlige og ugudelige unge Menneske, hvis Selskab, han havde det Vanheld, at være i — Men min yngste Syster fulgte ham ikke til Gade-Døren —

Jeg har været, saa vitløftigt i denne Dags Historie, for at kunde være desto kortere siden —

¹⁵ Det vil jeg haabe, sagde Præsidenten — Thi dersom de Levnets Løb, som De vil fortælle, kun har været i ti Aar, og De ikke vil blive færdig med meer end en Dag i hver Forsamling, saa er det soeleklart, at vi ey kan vente, at opleve Enden deraf —

²⁰ Imidlertid, sagde Herr Sachtleven, troer jeg ved min nøyagtige Skildring, at have udretted saameget, at enhver af dem, der har hørt mig, nogenledes kjende Hoved-Trækkene i disse to saa forskjællige Characterer —

²⁵ Og hvilken af dem, er det gode Gemyt, og hvilken er det onde? — spurgte Herr Pansa — Dog, blev han ved, det var egentlig mig, som skulde sige min Betænkning først; og, sandt at sige, finder jeg det for tiligt at dømme deri — Vel kunde jeg sige, ³⁰ hvem mit Hjerte heldede til; men man skal have Øyne, og ikke see; og Tunger og ikke tale; og overalt sømmer det sig ikke for en Præsident, at have Tilbøyelighed til nogen af Parterne — Saameget kan jeg vel sige, at Herr Schliker synes mig meget ³⁵ klog, og Herr Frankhuysen meget daarlig — For Resten, falder herved, den Anmærkning mig ind, som vi engang gjorde, i Anledning af vor Engelskmands Historie — At der nemlig ere dem, der elske Æren, saa høyt, at de just derved

blive de største Fiender af deres Rygte. Og nu, mine Herrer, lever vel til næste Gang, da Herr Sachtleven, som jeg haaber, gjør os den Fornøelse, at fare fort i sin Fortælling — || 37

N° 10 5

Vor seeneste Forsamlings Dag aabnede vor Fiskal til alle vores Bestyrtelse, ved høytidelig at nedlegge sit Embede — Jeg har, troer jeg, tilforn anført; at vi alle agte ham høyt, uagtet han gjør sig en Ære af offentlig at dømme ringe om alle Mennisker — Det er meer, at vi virkelig alle bære en Art af Godhed for ham, uagtet han gjerne vilde holdes for at hade alle — Vi høre ham gjerne, uagtet vi næsten altid sige ham imod; og overalt er han et HovedHjul i vor Machine, som vi ingenlunde kan undvære — Det er af disse Aarsager ingen Under, at vi alle blev tause, da han saa uformodentlig truede at forlade os — Endelig, spurgte Præsidenten, om hans Aarsager — De selv, min Herre, svarede Panthakak, har ophæved mit Embede, ved at paalegge en Lov, som betager det sin væsentligste Nytte — Naar vi skal lære at kjende Mennisker, er det os unegteligt meer magtpaaliggende, at opdage Motiverne og de skjulteste DriveFjære til deres Handlinger, end at vide disse Handlinger selv; thi disse ere ofte uægte og forstillede, hine kan ikke være det — Nu, blev han ved, kan det ikke være en Fiskals Sag at søge om gode Aarsager til slette Handlinger; og at søge om slette DriveFjære til de gode, det har De, som vitterligt er, forbudet — Følgelig har jeg intet meer her at bestille — Desuden, maae jeg tilstaae, at jeg aldrig havde taget Deel i dette Selskabs Forretninger; dersom jeg ikke havde satt forud, at det var samled, for at prøve Mennisket, og ey for at roese eller at undskyldte det —

Vor gode Præsident, som har det forud for man-